

In memoriam: profesor dr. Pavel Ličar (21. april 1935-3. oktober 2015)

Leto dni je minilo, ko smo se poslovili od profesorja, sodelavca in prijatelja Pavla Ličarja. Ob spominu nanj želim izpostaviti tiste lastnosti in posebnosti iz njegovega življenja, ki so najbolj zaznamovale razvoj slovenske biologije in obdarovale študente in sodelavce, ki smo imeli srečo, da smo z njim delali in živeli.

Asistenta Pavla Ličarja sem prvič srečala pri vajah iz Splošne zoologije leta 1972. Biološki bruci, željni novih znanj o življenju, smo uživali v njegovem pedagoškem zanosu in prijetnem vzdušju v zoološkem praktikumu, v stavbi Filozofske fakultete na Aškerčevi ulici v Ljubljani. Skoraj trideset generacij študentov prvih letnikov biologije, veterine, živilstva, zootehnike in Pedagoške fakultete je z njim prepotovalo svet živih bitij, od molekul in celic do organizmov in skupnosti, ki ga je s predanostjo in nazornostjo pričaral med vajami in predavanji s področij splošne zoologije in biologije celice v letih 1968 do 1997.

Kot dolgoletni predsednik študijske komisije na Oddelku za biologijo je prof. Ličar organiziral in vodil informativne dneve za gimnazije in sprejemal bruce v kraljestvo biologije. Ko je študent stopil v njegov svet se je počutil zaželenega, varnega in cenjenega. Probleme je reševal predano

in s humorjem, le redko se je vznejevoljil. Talent vreden občudovanja!

Profesor Pavel Ličar je bil namestnik predstojnika in predstojnik VTO za biologijo v zelo zahtevnih časih načrtovanja gradnje biološkega središča v obdobju od leta 1977 do 1981. V zvezi s prostorsko stisko biologije in gradnjo biološkega središča je bil aktiven na mnogih področjih in je vztrajno predstavljal problematiko v javnih medijih. Bil je dolgoletni predstojnik katedre za zoologijo, vse do upokojitve. Kot član odborov za vprašanja znanstveno-raziskovalnega in vzgojno-izobraževalnega dela univerze je pomembno prispeval k vključevanju biologije v širše nacionalno in mednarodno okolje.

Zaslужil si je priznanji za prizadevno in uspešno delo ter za prispevek k razvoju Biotehniške fakultete, ki ju je prejel junija 1982 ob 35 letnici in ob 50 letnici BF leta 1997.

Ni vsak rojen pedagog, prof. Pavlu Ličarju pa je bilo to dano in študenti so ga imeli radi. Dejstvo, ki ga tudi danes potrjujejo številne generacije diplomiranih biologov, ki jih je navdušil za študij in delo na področju biologije. Na oddelku za biologijo je bil zaposlen skoraj 30 let in zapustil je bogato dediščino. Temeljno znanje

biologije je posredoval več tisočim študentom. Učil je v obdobju, ko še ni bilo računalnikov in digitalnih projekcij, v časih ko sta le krede večša roka in slikovita beseda lahko pričarali študentom najlepše slike iz sveta živali. Njegova predavanja so bila zanimiva, slikovita in zelo duhovita! Kot mentor je bil prijeten sogovornik, ki je cenil in vzpodbujal samoiniciativnost in ustvarjalnost. Z besedami, vzpodbudami in zgledom je širil veselje do pedagoškega dela in raziskovanja.

Raziskovalno delo prof. Pavla Ličarja na področjih funkcionalne morfologije, histologije, anatomije in fiziologije je bilo usmerjeno predvsem v raziskave biologije rakov. Bil je dolgoletni koordinator programskega sklopa Struktura in funkcija organizmov in vodja tematskega sklopa Primerjalne biološke študije pri izopodih. Sprva je raziskoval pigmente v krilih metuljev, v nadaljevanju pa se je usmeril v raziskave strukture in funkcije prebavnega sistema površinskih in jamskih rakov enakonožcev. Bil je med prvimi na biologiji, ki je raziskoval biološke strukture z novim vrstičnim elektronskim mikroskopom. Filtrirne strukture v želodcu vodnih osličkov so zaživele v vsej svoji kompleksnosti. Ko je raziskoval zmogljivost in delovanje hitinskih filtrov je v navdušenju izjavil, da bodo morda nekoč v čistilnih napravah uporabljali podobne mehanske

filtre, kot jih je opisal v svojih delih. Povezoval se je tudi z drugimi zoološkim skupinami in svoje raziskovalne dosežke predstavil na mnogih srečanjih doma in v tujini. S sodelavci je razvijal histološke tehnike za pripravo raznolikih bioloških vzorcev in uvajal novo metodologijo za pripravo vzorcev za vrstično elektronsko mikroskopijo. Na tem področju je opravil pionirsko delo za slovensko zoologijo. S področja raziskav strukture in funkcije živali je objavil kar nekaj znanstvenih in strokovnih prispevkov. Zelo pomembno je, da je pisal tudi v slovenskem jeziku in objavljajl v Biološkem vestniku in v zbornikih SAZU.

Ostaja nam spomin na njegov optimizem, dobrovoljnost in predanost delu! S svojim zgledom je dokazal, da je čustvena inteligenca še kako pomembna za uspeh v delovnem okolju! Njegova toplina, pristna komunikacija, empatija, humor in družabne veščine, ki jih je zasejal v generacije študentov ostajajo in nas vzpodbujajo, da sledimo njegovemu slogu poučevanja in sodelovanja s študenti.

Imeli smo srečo vsi, ki smo ga poznali in šli z njim skozi lepo obdobje! Bilo je samoumevno, da smo se pogovarjali, skupaj razmišljali in se smejali. Vse je bilo samoumevno, samo konec ne! Žal z ljudmi umira tudi čas!

Jasna Štrus